

ACTIVITEITENOVERZICHT VERLICHTE PROEVERIJENROUTE VIJFHEERENLANDEN

Met deze route laat een aantal deelnemende adressen u genieten van producten, die van eigen erf komen of elders uit de Vijfheerenlanden; met kleine 'proeverijen op de boerderijen' of bij een aanschuifmaaltijd. In het overzicht hierna staan welke bewoners u een gastvrij onthaal bezorgen. Ook op een andere manier laten zij u 'proeven' van hun enthousiasme; over hun bedrijf, woning of hobby.

TIP: neemt u een zaklamp voor onderweg mee.

Meer informatie en reserveren via www.verlichteproeverijen.nl.

7 februari busrit voor ouderen, langs de verlichte boerderijen, met gids en enkele proeverijen/bezoeken.

14 februari aanschuifmaaltijd op Middelkoop 13-15, in Leerbroek, met verhalen over de verlichte boerderij en nadien gelegenheid om zelf nog de route te rijden.

Suggesties voor enkele eetmogelijkheden voorafgaand aan de route:

- Eetcafé 't Trefpunt, Hei- en Boeicopseweg 88-90, Hei- en Boeicop.
- Eetcafé De Zwaan, Dorpsstraat 5, Schoonrewoerd.
- Pannenkoekenboerderij De Ponthoeve, Buitenstad 69, Vianen; met uitzicht op de koeienstal.

3. **Lakerveld 104-106, Lexmond, fam. W.H. de Bruijn-Boonzaaijer** **31 januari, 7, 8, 14 en 16 februari**

De nieuwe schoorsteenmantel heeft de originele oude haardtegels. Voor wie interesse heeft, in de woonkeuken van de boerderij zijn ze te bekijken. In hun bedrijfspand laat het team van mechanisatiebedrijf De Bruijn bezoekers in een mini-expositie de ontwikkelingen in de landbouwmechanisatie van de afgelopen 100 jaar zien. De kleinste getoonde machine is een Deutz trekker (b.j. 1956, 11 PK) met schudder en werkbreedte van 3,5 meter. Het grootste voertuig is een Deutz trekker (b.j. 2019, 130 PK) met schudder en werkbreedte van 11 meter. De oudste trekker is een Deutz uit 1941 in originele staat. Daarnaast staan er diverse nieuwe en jong gebruikte trekkers, www.whdebruijn.nl.

9. **Lakerveld 89, Lexmond,** **fam. Hans en Corrie Biesheuvel-Maarschalkerweerd** **1, 8 en 15 februari**

De terp waarop deze boerderij met familiewapen staat, was vermoedelijk al rond 1000 bewoond. Bij het omspitten van de kwekerij van 30.000 m² aan de overkant heeft Hans Biesheuvel het nodige gevonden, onder meer een gedeelte van een koperen schede waar een zwaard in gezeten heeft. Hij vertelt er graag over. En ook over de bomen die hij kweekt en het gewas dat hij in de Lakerveldse polder introduceerde: de cactus, www.cactuskwekerij.eu. Van harte welkom op deze veelzijdige kwekerij.

16. **Lakerveld 206, Lexmond, Gijsbert en Dolinda Oskam** **alle avonden**

Lakerveld was ten tijde van Napoleon onderdeel van de Route Impériale. Bij de aanpassing van deze weg is deze 18e-eeuwse boerderij blijven staan. De boerderij is al zeker vier, vijf generaties in dezelfde familie. Afgelopen jaar vierde het tweetal een mijlpaal. Het bedrijf leverde namelijk al 25 jaar lang eerste klas melk aan zuivelfabriek Vreugdenhil. Komt u kijken naar de kalfjes en de prachtige Brown Swiss en Fleckvieh melkkoeien, die deze prestatie leverden? Gijsbert en Dolinda nemen u graag mee over hun melkveebedrijf. Bezoekers kunnen ook meedoen aan de prijsvraag 'op welke datum is dit kalfje geboren'? Onder de goede oplossingen wordt een mand met producten uit de Vijfheerenlanden verloot.

23. Lakerveld 282, Lexmond, Bonkmolen

7 februari

Met een beetje wind laat molenaar Leen van Aalsburg nagenoeg elke zaterdag de Bonkmolen draaien. Tot 1945 bemaalde deze molen met drie andere molens polder Lakerveld. Na de nodige aanpassingen en vervanging van het bovenhuis was de molen in 1976 weer geschikt om te kunnen malen. Deze wipwatermolen is in bezit van SIMAV, de Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Tijdens Nationale Molendag is de Bonkmolen te bezoeken en nu, één avond tijdens de verlichte proeverijenroute. Goed Volk Ontwerp heeft door de week in de Bonkmolen een prachtige werkplek, www.goedvolkontwerp.nl.

30. Middelkoop 27, Leerbroek, Wijngaard De Vyf Heeren, fam. Ard en Bianca Bos-'t Lam

7, 9, 14 en 16 februari

Op genoemde avonden is hier een proeverij van portwijnen uit eigen wijngaard, www.vyfheeren.nl. Ard en Bianca bieden bezoekers een unieke gelegenheid om kennis te maken met port van eigen bodem. Wellicht gaat u wel met een fles rode vruchtenport, Vin de Noix of appelport Malus naar huis. Twee jaar geleden was deze wijngaard een van de items in het populaire tv-programma BinnensteBuiten. Voor wie terug wil kijken, volgt hier de verkorte link <https://bit.ly/2FnovkK>.

33. Middelkoop 22, Leerbroek, fam. M.G. Jansen-Rinzema

1, 8 en 15 februari

Deze opvallende boerderij ligt op één van de zes terpen aan de Middelkoop. De huidige bewoners vertellen bezoekers graag over het renovatietraject van deze boerderij, waarbij duurzaamheid hoog in het vaandel stond. Zo is met kalkhennep en vlas geïsoleerd, wordt de boerderij verwarmd met zonnecollectoren, een hybride warmtepomp, een pelletketel en een houtkachel. In 2018 is de woning afgesloten van het gas en daarmee als één van de eerste boerderijen in de Vijfheerenlanden klaar voor het jaar 2050.

47. Hoogeind 30A, Leerdam, fam. Adri en Wilma den Besten

31 januari, 7 en 14 februari, 19.00-21.00 uur

Op deze symmetrische opgezette boerderij met T-vormige plattegrond is sinds 2015 de Hoogeindse Kledingzolder actief. Het is een initiatief ontstaan vanuit de jaarlijkse Hoogeindse Markt. Het assortiment is uitgebreid en heel laag geprijsd. De opbrengst komt ten goede aan jaarlijks een ander goed doel. In 2018 werd dit besteed aan kerstpakketten voor de Voedselbank. De kledingzolder is op bovengenoemde donderdagavonden geopend en vanaf maart op vrijdagmiddag van 13-16 uur, www.hoogeindsekledingzolder.nl.

50. Hoogeind 20A, Leerdam, bezoekboerderij Het Achterhuis, fam. Jan en José Zijderveld-de Vaal

alle avonden

Het echtpaar Zijderveld hoopt tijdens de verlichte proeverijenroute Vijfheerenlanden de 100.000ste bezoeker te mogen verwelkomen. Op het erf zijn geïnteresseerden welkom om bij hun koeien, jongvee en andere dieren een kijkje te nemen. In de achterste schuur staan kraampjes van kinderzwerfboeken, Freubeltastisch en van de bezoekboerderij zelf. In het praathuis zijn koffie, thee en dergelijke te koop. Verder laten hier leden van Boerderij & Erf Alblasserwaard-Krimpenerwaard-Vijfheerenlanden en de Utrechtse Boerderijenstichting een powerpoint van boerderijen zien en maquettes van een middeleeuwse ontginningsboerderij en een boerderij met waterzolder. Er liggen boerderijboeken en een specialist van Mooi Sticht toont voorbeelden hoe je een boerenerf streekeigen zou kunnen inrichten.

51. Hoogeind 14, Leerdam, Con Ampèr, fam. Niko en Janny den Braber

bord welkom

In januari en februari lammeren de schapen en geiten van familie Den Braber. Afhankelijk van de drukte op dat moment kunnen bezoekers van de lichtroute Vijfheerenlanden een kijkje komen nemen. Dan staat het bord welkom aan de weg. Vandaar dat hierboven geen data vermeld staan.

**52. Hoogeind 3, Leerdam, De Vuurhoeve, fam. W.H. van Vuren
31 januari, 7, 14 en 15 februari**

Enthousiast en met passie verzorgen twee generaties Van Vuren het melk- en jongvee en bemannen zij hun boerderijwinkel, www.devuurhoeve.nl. De familie vindt dierenwelzijn erg belangrijk. Hoe ze daar invulling aan geven vertellen ze u graag op de genoemde donderdagavonden. De 250 koeien verblijven in een stal met ruime looppaden en royale ligboxen. Ze worden driemaal daags gemolken. In de winkel is hun boerenkaas te koop, maar ook yoghurt, boter en streekproducten. Degene die het juiste gewicht van een stapel opgestelde kazen raadt, ontvangt een mand met producten uit de Vijfheerenlanden.

**55. Dorpsstraat 10, Schoonrewoerd, Landwinkel Van Buuren Fruit,
fam. Jan en Gerda van Buuren-Bakker
1, 8 en 15 februari**

In de grote zijtuin staan twee oude Brederodes, een stoofpeer. En in het grint staan twee opvallende buxussen, die in de vorm van een appel en een peer zijn geknipt. Het is duidelijk, hier is een fruitbedrijf actief. Met hun winkel is familie Van Buuren aangesloten bij de Landwinkel-coöperatie, www.vanbuurenfruit.nl. Van maandag t/m zaterdag verkopen zij appels uit eigen boomgaard, maar ook heerlijk gebottelde streeksappen van onder andere eigen fruit, honing en overige seizoensgebonden groenten en fruit uit de streek én van de Landwinkelcollega's.

**56. Dorpsstraat 26, Schoonrewoerd, atelier TMD,
fam. Geuf en Trudi Middelkoop
1, 8, 9, 15 en 16 februari**

In deze 19e-eeuwse woonboerderij heeft Trudi Middelkoop haar Atelier TMD, www.trudimiddelkoop.nl. Bij haar werk gebruikt ze verschillende technieken en materialen. De vele mogelijkheden geven haar de gelegenheid te experimenteren en autonoom te werken. Daardoor blijft het spannend en uitdagend. Inspiratie voor de onderwerpen vindt ze in de alledaagse dingen in haar directe omgeving. Vooral mensen en dieren hebben haar bijzondere interesse. Trudi is autodidact. Met naald en draad bewerkt ze elke basis. Alles doet ze met de hand en door de arbeidsintensiviteit hiervan groeit elk werk slechts langzaam wat meditatief werkt; een leuke bijkomstigheid. Haar 2D werk lijst ze, met of zonder passe-partout, in achter glas.

**59. Kortgerecht 48-50, Schoonrewoerd, fam. D. Terlouw-Verboon
2, 15 en 16 februari**

Een bezoek aan een agrarisch bedrijf is eigenlijk wel een 'must' bij de verlichte proeverijenroute. Tenslotte zijn de boeren en tuinders de voedselmakers van Nederland. Vandaar dat ook familie Terlouw u graag ontvangt op hun rundveebedrijf. Zij vertellen in de ligboxenstal, in het bijzijn van zo'n 100 zwartbonte koeien, waarom en hoe ze boeren. Weet u hoe verse melk smaakt? Op dit bedrijf kunt u het proeven. Kinderen kunnen hier even kalverschetser zijn; vroeger een heus beroep voordat de gele oornummers bij het vee verplicht werden.

**65. Overboeicop 15, Schoonrewoerd, De Schaapskooi,
Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden
31 januari en 14 februari**

In het verenigingsgebouw De Schaapskooi zijn grote en kleinere zalen, een bar en een eigen winkel. De appels en peren van de leden verwerken de vrijwilligers tot heerlijke streeksappen en stroop. Ook knotten ze op afspraak de wilgen bij hun achterban. Met legio activiteiten willen de bijna 1000 leden de belangstelling voor de natuur bevorderen, www.natuurcentrum.nl. Hoe, dat kunt u ervaren tijdens genoemde twee open avonden. Zo is onder meer de prachtige vogelcollectie en de tijdelijke tentoonstelling te bewonderen. Afhankelijk van de boekingen is mogelijk ook de unieke collectie vriendwerkersgereedschap te bekijken. En weet u, de bar is open en bedrijven en instellingen kunnen de ontvangstruimtes huren.

67. Hei- en Boeicopseweg 11-13, Hei- en Boeicop, fam. A. Bassa-van de Water 1, 2, 7, 8, 14, 15 en 16 februari

 In de voormalige ligboxenstal bij deze 17e-eeuwse boerderij met rieten kap toont Arie Bassa zijn verzameling landbouwmachines voor paardentractie. Deze werden gebruikt werden op de melkveebedrijven rond 1950. Ook is een Phaëton uit 1930 te zien. Deze wordt ook wel de autowagen genoemd. De naam komt van Phaëton, de zoon van de Griekse zonnegod Helios, die de zonnewagen reed. Dit vierwielig rijtuig voor twee of meer personen was erg populair na de tweede helft van de 19e eeuw.

 Deelnemer Ruud Visser van Heicopperweg 45 heeft onderzoek gedaan naar het oeuvre van regionaal architect Frans de Jong (1876-1942). Enkele boerderijen en andere woningen die deze De Jong in de jaren tien, twintig, dertig van de 20e eeuw in vooral de Vijfheerenlanden ontwierp, staan tijdens deze verlichte proeverijenroute in de schijnwerpers. De expositie van destijds wordt weer van stal gehaald en getoond. En Ruud zelf is er verschillende avonden ook om een en ander toe te lichten. Voor wie niet kan wachten, via deze link is het filmpje van destijds te bekijken: <https://bit.ly/2sqUjj7>.

71. Hei- en Boeicopseweg 21-23, Hei- en Boeicop, fam. Ben en Letty van der Rijst-Vermaak 31 januari, 1, 7, 8, 14 en 15 februari

 Op dit erf organiseren Ben en Letty in hun showroom een eigen route; de tegel & brocante-snuffelroute. Bij Van der Rijst tegels is namelijk een groot assortiment van onder andere wand- en vloertegels te zien, www.van-der-rijst-tegels.nl. Twee jaar geleden is een gedeelte van de showroom ingericht als brocante winkel Pand 23. Komt u gezellig even kijken, snuffelen en laat u inspireren. Ben en Letty heten u van harte welkom.

79. Hei- en Boeicopseweg 57-59, Hei- en Boeicop, fam. De Rooij en fam. Luitjes-Wiggelinkhuijsen 8 februari 19.00-21.00 uur

 De bewoners van deze van origine 17e-eeuwse L-vormige boerderij gaan tussen 19.00 en 21.00 uur met geïnteresseerden door hun huis. Zo zijn er nog te zien de kelder, een bedstee, een aardappelkelder, een rookschouw, kaarsnissen, enzovoorts. Deze boerderij is echt iets voor liefhebbers van historie én van het agrarisch erfgoed.

83. Hei- en Boeicopseweg 79, Hei- en Boeicop, fam. Godaert-Vercauteren 7, 8, 14 en 15 februari

 Bij deze 19e-eeuwse boerderij staat een bijgebouw met zwart gepotdekselde wanden. Het is een aantal jaren geleden tot atelier verbouwd. Op het dak liggen pannen van de eerder gesloopte stal. In dit atelier klust de heer des huizes en maakt hij beelden. Bezoekers zijn van harte welkom. Bij voorkeur omstreeks 19.15, 20.15 en 21.15 uur.

 U vindt het atelier door lopend links van het huis het grindpad te volgen en op het eind rechtsaf te gaan. **Parkeergelegenheid** is bij de overburen, op het terrein van De Wilgenhoeve, Hei- en Boeicopseweg 68. Kijkt u svp uit bij het oversteken?

86. Hei- en Boeicopseweg 125A, Hei- en Boeicop, fam. Arie en Joke Brouwer-Steehouwer 31 januari, 1, 8, 9, 14, 15 en 16 februari

 De derde generatie Brouwer woont en werkt op deze langhuisboerderij uit 1890. Arie en Joke boeren hier al jaren op een milieuvriendelijke manier. De koeien gaan in het voorjaar tot oktober dag en nacht naar buiten. Ook doet het echtpaar aan weidevogelbescherming en uitgestelde maaidata. Bent u benieuwd naar hun drijfveren om boer te zijn en wat er allemaal komt kijken voordat er bijvoorbeeld een glas melk bij u op tafel staat, dan bent u hier van harte welkom op hun open avonden.

87. Hei- en Boeicopseweg 116, Hei- en Boeicop, wol-atelier Schapengoed, fam. Ronnie Hendriks en Caroline Zonneveld 31 januari, 1, 2, 7, 8, 9, 14 en 15 februari

 In de voormalige stalschuur naast nummer 116 is wol-atelier Schapengoed gevestigd, www.schapengoed.nl. Diverse soorten wol,

veelal van schapen uit de directe omgeving, verwerkt Caroline geheel handmatig, milieuvriendelijk en duurzaam tot bijzondere wollen producten, zoals kleding, knuffels en sieraden. Ze geeft ook cursussen en lezingen, houdt themabijeenkomsten en bezoekt markten. Bezoekers kunnen in het atelier rondkijken en eventueel creaties kopen. Bij de consumpties is eigenbereid gebak verkrijgbaar. De locatie ligt langs een populaire wandel- en fietsroute. Voor wie een overnachting zoekt, kan hier vanaf volgend jaar in de B&B Heicop terecht.

AANSCHUIFMAALTIJD 14 FEBRUARI

34. Middelkoop 13-15, Leerbroek, fam. Cees en Hettie Vermaat-Bor

De liefde voor het platteland lijkt steeds meer door de maag te gaan. Met de aanschuifmaaltijd van deze verlichte proeverijenroute Vijfheerenlanden geven we daar een vervolg aan. Bij de uitvoering haken we in op 14 februari, bekend als Valentijnsdag.

We presenteren een verrukkelijk viergangenmenu op locatie, in de huisstal van Middelkoop 13-15. Tussen de gangen door vertelt Cees Vermaat over deze boerderij en gaan de gasten, sluip-door-kruip-door, mee door het boerderijwoonhuis en zomerwoning. We bekijken de gebinten op de zolder, de schouw met bakoven en horen hoe onderduikers in de Tweede Wereldoorlog hier een veilig onderkomen hadden.

Wilt u meer weten over uw eten en bent u in voor een verrassings-maaltijd met producten uit de Vijfheerenlanden, reserveer dan bijtijds een plaatsje op deze 'proef'boerderij. Nadere informatie is te vinden op www.verlichteproeverijen.nl of te verkrijgen via [E info@verlichteproeverijen.nl](mailto:info@verlichteproeverijen.nl).

LEZING 21 FEBRUARI

Hennepakkers in de Vijfheerenlanden: relictten van een verdwenen agrarische bedrijvigheid

Heel lang was de hennepcultuur niet weg te denken op de vele boerderijen in de Vijfheerenlanden. Wie goed naar het landschap kijkt, ziet er nog sporen van. Ook zijn er heel wat documenten, kaarten, foto's en zelfs historische filmbeelden bewaard gebleven. Historicus Harm Hoogendoorn uit Wageningen verzorgt een boeiende presentatie over dit onderwerp.

We vinden het plezierig als u zich van te voren aanmeldt bij Boerderij & Erf Alblasserwaard-Krimpenerwaard-Vijfheerenlanden, via [E secretariaat@boerderijenerf.nl](mailto:Esecretariaat@boerderijenerf.nl), info@verlichteproeverijen.nl of via [T 06 5375 9618](tel:0653759618), [06 3001 3037](tel:0630013037).

Aanvang: 20.00 uur

Locatie: Internos, Nieuweweg 9A, Hei- en Boeicop